

Силабус курсу:

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

ТЕОРІЯ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

<i>Ступінь вищої освіти:</i>	бакалавр
<i>Спеціальність:</i>	052 «Політологія»
<i>Рік підготовки:</i>	4
<i>Семестр викладання:</i>	VII осінній
<i>Кількість кредитів ЄКТС:</i>	5
<i>Мова(-и) викладання:</i>	українська
<i>Вид семестрового контролю</i>	залік

Автор курсу та лектор:

к.політ.н., доцент Карчевська Олена Василівна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

доцент кафедри політологічних та культурологічних студій

посада

karchevskayahelen@gmail.com

+38-050-191-

219 НК, за

23-38

Вайбер

розкладом

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

Навчальна дисципліна «Теорія міжнародних відносин» спрямована на формування у здобувачів вищої освіти теоретичних засад дослідження міжнародних відносин та їх практичних висновків та навичок самостійного критичного мислення й аналізу закономірностей розвитку світових політичних процесів. Дисципліна орієнтує на дослідження концептуальних засад формування міжнародних відносин, конфігурації країн та міжнародних організацій в умовах процесів глобалізації та регіоналізації; на розуміння специфіки українського фактору в сучасному геополітичному просторі.

Курс може бути в нагоді здобувачам вищої освіти гуманітарних спеціальностей: юристам, економістам, менеджерам та перекладачам, що планують поширити знання про світовий порядок та сучасні моделі міжнародної взаємодії.

Результати навчання:

Знати: про сутність, теоретичні витoki та концептуальні засади міжнародних відносин; категоріальний фаховий апарат та аргументацію; основні доктринальні погляди на сферу міжнародних відносини; наукові інтерпретації

закономірностей та законів функціонування і трансформації міжнародних систем; про роль держав, міжнародних організацій, транснаціональних корпорацій та інших суб'єктів у міжнародних відносинах; головні принципи міжнародної політики на сучасному етапі в контексті національних інтересів та глобальних викликів.

Передумови до початку вивчення:

Базові знання та уявлення з «Основ демократії», «Політики та економіки», «Політичних інститутів та політичних процесів в Україні», «Державного управління та місцевого самоврядування», «Зовнішньої політики країн Західної Європи», «Європейського Союзу у міжнародних відносинах».

Мета курсу (набуті компетентності)

Результатом вивчення даного навчального курсу є набуття здобувачем вищої освіти наступних компетентностей:

- креативного та критичного мислення, яке сприяє самостійному аналізу міжнародних відносин та тенденцій розвитку науки;
- прикладного аналізу та діагностики міжнародних процесів;
- професійного орієнтування в теоретичних підходах та концепціях щодо розв'язання сучасного комплексу глобальних проблем.
- аналізу відкритих джерел інформації з оформленням аналітичних документів із заданої проблематики.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1.	Теорія міжнародних відносин як наука	2/0	Складність дефініціювання міжнародних відносин як суспільного явища. ТМВ у системі суспільних наук. Структура, завдання та функції ТМВ.	Тести, питання, колективне обговорення
2.	Методологічні проблеми теорії міжнародних відносин	2/2	Наукова сутність ТМВ та трактування об'єкта її дослідження. Предметна структура ТМВ та стадії теоретичного дослідження міжнародних відносин.	Тести, питання, ситуативні завдання
3.	Міжнародні відносини як суспільне явище	2/0	Категорія учасника МВ у ТМВ. Характерні риси учасників. Поняття «актор», його переваги. Суб'єкт міжнародного права та його атрибути. Еволюція ролі держави у міжнародних відносинах.	Творчі завдання, питання, колективне обговорення
4.	Структурні особливості міжнародних відносин	2/2	Видова структура міжнародних відносин. Проблема ототожнення зовнішньополітичних відносин із міжнародними. Специфіка зовнішньої політики. Форми міжнародних відносин.	Тести, питання, кейси
5.	Теорії міжнародних відносин	2/2	Основні напрямки ТМВ: класична школа, (теорії: ідеалізму та неолібералізму, політичного	Тести, презентації, ситуативні

№	Тема	Години (Л/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			реалізму та неореалізму), біхевіоризм, модернізм (теорії: систем, зв'язку систем, «поля», пост біхевіоризму (постмодернізму), детермінізм (теорії: географічного детермінізму та геополітики, расизму, марксизму та неомарксизму, цивілізацій).	завдання
6.	Теорії біхевіоризму (модернізму)	2/2	Методологічні постулати Д. Істона у теорії міжнародних відносин. Групи теорій біхевіоризму: системні теорії, теорії зв'язку і теорії поля. Системні теорії міжнародних відносин. Типологія міжнародних систем М. Каплана.	Презентації, питання, ситуативні завдання
7.	Теорії міжнародного середовища.	4/2	Географічно-детерміністичні концепції. Концепція суспільних відносин Л. Гумпловича. Геополітична схема світу Маккіндера. Расово-антропологічні теорії. Цивілізаційні теорії.	Тести, питання, колективне обговорення
8.	Міжнародні системи	4/2	Поняття і структура міжнародних систем Структура міжнародної системи. Системні моделі міжнародних відносин. Сучасні типології міжнародних систем.	Презентації, питання, колективне обговорення
9.	Міжнародні конфлікти.	4/0	Проблема розмежування понять криза і конфлікт. Критерії конфлікту. Типи міжнародних конфліктів. Міжнародні організації, міжнародне посередництво, превентивна дипломатія, спеціальні місії посередники у процесі мирного розв'язання воєнних конфліктів.	Тести, питання, кейси
10.	Мирне співіснування та міжнародна співпраця.	2/2	Зміст понять «мирне співіснування» та «міжнародна співпраця». Принципи мирного співіснування. Форми та типи міжнародної співпраці.	Презентації, питання, колективне обговорення

Рекомендована література

1. Гетьманчук М. П. Теорія міжнародних відносин: термінол. слов. / М. П. Гетьманчук, О. С. Івахів, О. В. Кукарцев, З. Й. Куньч, Л. О. Кучма; ред.: М. П. Гетьманчук. – Л. : Тріада плюс, 2011. – 317 с.
2. Кухарська Н. О. Україна в сучасних інтеграційних процесах : навчальний посібник / Н. О. Кухарська; Одеський національний економічний університет. - Одеса : Атлант VOI COIU, 2015. – 186 с.
3. Мальська М. П. Основи європейської інтеграції : підручник. / М. П. Мальська, Н. В. Антонюк – К.: «Центр учбової літератури», 2015. – 320 с.

4. Мальський М. З. Міжнародні відносини: Історія. Теорія. Економіка. Право : навч. посіб. / ред. : М. З. Мальський, Ю. М. Мороз. – К.: Знання, 2010. – 464 с.
5. Мальський М. З. Теорія міжнародних відносин : Підручник / М. З. Мальський, М. М. Мацях. – 3-є вид., перероблене і доп. – К.: Знання, 2011. – 407 с.
6. Манжола В. А. Міжнародні відносини та світова політика : підручник / В. А. Манжола, В. Ю. Крушинський С. П. Галака, С. В. Андрущенко, М. М. Білоусов; ред.: В. А. Манжола; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К.: Київ. ун-т, 2010. – 863 с.
7. Недбай В. В. Світова політика сучасності : навч. посіб. для студентів ВНЗ, що навчаються за спец. «Міжнародні відносини» / В. В. Недбай; Чорномор. держ. ун-т ім. Петра Могили. – Миколаїв: Швець В.Д., 2015. – 237 с.
8. Основи теорії міжнародних відносин: навч. посібник / Я.Б. Турчин, Л.О. Дорош, М.В. Здоровега, О.Я. Івасечко, У.В. Ільницька, О.В. Кукарцев, Ю.Р. Лемко, Ю.Я. Тишкун. – Львів: Львівська політехніка, 2015. – 244 с.
9. Седляр Ю. О. Міжнародні санкції у світовій політиці: теорія і практика : монографія / Ю. О. Седляр; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2013. – 410 с.
10. Теорія міжнародних відносин. Міжнародні відносини та світова політика : навч. посіб. / ред.: М. П. Требін; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків: Право, 2016. – 538 с.
11. Філіпенко А. С. Теорія міжнародної економічної політики : навч. посіб. / А. С. Філіпенко. – К.: Академвидав, 2013. – 212 с.
12. Цимбалістий В. Ф. Теорія міжнародних відносин. Навчальний посібник / В. Ф. Цимбалістий. – Львів : Новий Світ-2000, 2010. – 360 с.
13. Шепелєв М. А. Теорія міжнародних відносин : підручник / М. А. Шепелєв. – К. : Вища школа, 2004. – 624 с.
14. Троян С.С. Сучасні міжнародні відносини: основні тенденції еволюції [Електронний ресурс] / Троян С.С. – Режим доступу: http://vmv.kyumu.edu.ua/v/08/troyan_ss.htm.
15. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua>.

Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до семінарських занять з дисципліни «Теорія міжнародних відносин» (для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 052 «Політологія», 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії») / Укл.: О. В. Карчевська. Сєверодонецьк: СНУ ім В. Даля, 2019. Електронне видання.

Оцінювання курсу

Здобувач може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів
Участь в обговоренні проблемних питань	40
Тести	25
Самостійна робота	20
Перевірка розширеного конспекту монографічного дослідження з навчальної дисципліни	15
Разом	100

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування заборонені (використання мобільних девайсів на контрольних заходах заборонено).

Здобувач освіти може пройти певні онлайн-курси, які тематично пов'язані дисципліною. При поданні документу про успішне проходження курсу здобувачу можуть бути перезараховані окремі теми та нараховані додаткові бали.

Завдання і заняття:

Всі завдання, передбачені програмою курсу мають бути виконані своєчасно і оцінені в спосіб, зазначений вище. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За поважних причин (хвороба, міжнародне стажування, сімейні обставини, що узгодженні з директором) навчання може відбуватись в онлайн формі або з використанням платформи МУДЛ за погодженням із керівником курсу.

Поведінка в аудиторії:

На заняття здобувачі освіти вчасно приходять до аудиторії відповідно до діючого розкладу та обов'язково мають дотримуватися вимог техніки безпеки.

Під час занять здобувачі вищої освіти:

- не залишають аудиторію без дозволу викладача;
- не заважають викладачу проводити заняття.

Під час контролю знань здобувачі вищої освіти:

- є підготовленими відповідно до вимог даного курсу;
- не заважають іншим;
- виконують усі вимоги щодо контролю знань.